

پتال جامع سوم ننان

طلیز

• تداعی معانی / عمران صلاحی

قدایی معانی (۱)

عمران صلاحی

۱۲۳

بر باد رفته

ما همیشه طرفدار خنده بوده‌ایم و عقیده داشته‌ایم که «خنده بر هر درد بی‌درمان دواست». اما از وقتی که خبری را در روزنامه‌ای خوانده‌ایم، کمی دچار تردید شده‌ایم و با احتیاط عمل می‌کنیم.

یکی از روزنامه‌ها نوشته بود: «پیر زنی جوانی را کشت». خیلی تعجب کردیم، چون شنیده بودیم جوان‌ها پیرزن خفه می‌کنند. شرح خبر را خواندیم. پیرزنی به بانک می‌رود تا پولی پس انداز کند، متنهای پس اندازش با دیگران فرق داشته است، رو به روی باجه خم می‌شود تا فرمی را بردارد و پر کند، اما خالی می‌کند. به عبارت ادبی، پرنده‌ای نواخوان از پشتیش به پرواز در می‌آید. جوان کارمندی که پشت باجه مشغول صرف چای بوده، یک دفعه، می‌زند زیر خنده. بر اثر همین خنده، قند توی گلویش گیر می‌کند و راه نفسش را می‌بندد. خلاصه، عمر و جوانی اش به باد می‌رود.

بعد از آن ماجرا باز هم خیلی از معمربین برای انجام دادن بعضی از کارها بی‌هوای خم می‌شوند و ما هم احتیاطاً چای مان را بدون قند می‌خوریم.

روزنامه‌ای هم با عنوان درشت نوشته بود: «مرده‌ای، زنده‌ای را کشت». این دفعه تعجب نکردیم و گفتیم در این دنیای وارونه، کار نشد ندارد و اگر غیر از این باشد، عجیب است. قضیه از این قرار بود. مردی روی بام مشغول کفتر بازی بود که ناگهان سکته می‌کند و از آن بالا می‌افتد روی سر عابر پیاده‌ای که از کوچه عبور می‌کرده. بیچاره عابر پیاده آفتاب عمرش لب آن بام بوده است، فقط شکل آفتابش کمی فرق می‌کرده. اگر روزی هم در روزنامه‌ای خواندید که مورچه‌ای قطاری را از خط خارج کرده، تعجب نکنید.

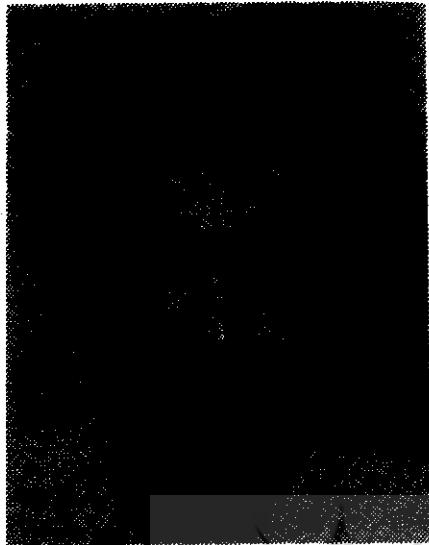
یکی بر سر شاخ بن می‌برید
حالا که همه‌اش صحبت از مرگ و میر شد، بد نیست لطیفه‌ای هم از آقای «نصرالدین مولایی» تعریف کنیم. این لطیفه می‌تواند ادامه داستان «بر باد رفته» باشد.
یک روز ملانصرالدین روی شاخه درختی نشسته بود و داشت همان شاخه را می‌برید.
رهگذری او را دید و گفت: «ملا! خودکفا شده‌ای. خودت داری ترتیب خودت را می‌دهی.
مواظب باش کله پا نشوی.»

ملا گفت: «برو کنار، بگذار باد بیاید.»
رهگذر راهش را کشید و رفت. ناگهان شاخه شکست و ملا تالاتی افتاد روی زمین. فوری بلند شد و رفت یقه رهگذر را گرفت و گفت: «تو علم غیب داری و می‌توانی آینده مرا پیشگویی کنی. بگو من کی می‌میرم؟»
رهگذر برای این که از دست ملا خلاص شود، گفت: «وقتی خرت سه بار پشت سر هم آن کاری را که پیروزی در بانک انجام داد انجام دهد، تو می‌میری.»

۱۲۴

روز دیگر ملا با خوش از جاده‌ای می‌گذشت. در اولین سر بالایی خود ملا با صدایی رعد آسا همان کار یاد شده را انجام داد.

ملا دستی بر پر پای خود کشید و گفت: «مثل این که تا زانوهايم مرده‌ام.»
در سر بالایی دوم، خر ملا دوباره نیروی ذخیره خود را صادر کرد.
ملا دستی به کمرش زد و گفت: «این دفعه تا کمرم مرده‌ام.»
در سر بالایی سوم، خر ملا برای بار سوم به صادرات غیر نعمتی پرداخت.
ملا گفت: «این دفعه دیگر همه جاییم مرده است.» و بلا فاصله تاقیاز رو به قبله دراز کشید و

• عمران صلاحی

۱۲۵

منتظر مائد.

□
عده‌ای از روستائیان بی‌اعتنای جاده می‌گذشتند. ملا با خودش گفت: «عجب آدم‌های بی‌خيالی. انگار نه انگار که ما مرده‌ایم.» بلند شد، یقظ آنها را گرفت که: «نامسلمان‌ها! یک نفر اینجا افتاده مرده، چرا جنازه‌اش را نمی‌برید به خاک بسپارید؟» یکی از روستائیان گفت: «برای ما مسئولیت دارد. ممکن است یقظ ما را بگیرند که ما تو را کشته‌ایم.»

ملا گفت: «من خودم شهادت می‌دهم که شما این کار را نکردیده‌اید.» روستائیان گفتند: «حالا که این طور است، همینجا دراز بکش تا برویم تابوت بیاوریم.»

□
روستائیان رفتند و تابوت آوردند و ملا را توى آن خواباندند و به طرف گورستان حرکت کردند. به یک دو راهی رسیدند. بعضی‌ها گفتند قبرستان از این طرف است. بعضی‌ها گفتند نه، از آن طرف است. جر و بحث بالا گرفت.

ملا توی تابوت نیم خیز شد و راهی را به آنها نشان داد و گفت: «من زنده که بودم، از این راه می‌رفتم!»

واستی اگر شما جای ملا یا روستاییان بودید، چه کار می‌کردید؟ می‌توانید دنباله داستان را خودتان سازید.

اصل مطلب

و باز آورده‌اند که شخصی پدرش مرده بود. یک نفر دم در مسجد صاحب عزا را این طور دلداری می‌داد:

- خود را ناراحت نکن. دنیا دار فانی است و به هیچ کس وفا نکرده. چنگیزخان مغول با آن عظمتش بالاخره یک روز مرد.

تیمور لنگ با آن آبهتش بالاخره یک روز مرد. هینتلر هم با آن قدرتش بالاخره یک روز مرد، پدر تو که پیش آنها چیزی نبودا این لطیفه را تعریف کردیم که بعداً مطلبی را به عرض شما برسانیم، اما اصل مطلب یادمان رفت.

۱۲۶

دنیای وارونه

می‌بخشید اگر همه‌اش صحبت از مرگ و میر شد، آن هم در اولین مطلب. چه کار کنیم، در این دنیای وارونه، همه چیز سرو ته شده. پس تعجب نکنید اگر اول از شما خدا حافظی کنیم و بعداً

بگوییم: سلام!

- سلام و زهر مارا